

Skrivelse inför kommande beslut om reviderad handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Akademikerförbundet SSR

Akademikerförbundet SSR är Sveriges ledande fackförbund för samhällsvetare och socionomer. Över 55 % av alla biståndshandläggare och socialsekreterare i Stockholms stad är våra medlemmar. Vi vet därför vad dessa medlemsgrupper har för utmaningar i sin arbetsvardag inom Stockholms stad.

Bakgrund och problembild

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick socialnämnden i uppdrag att tillsammans med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen revidera Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare.

Handlingsplanen har sitt ursprung från 2016 med bakgrund att det sedan ett antal år tillbaka varit problem med personalomsättningen samt sjuktalen bland socialsekreterare och biståndshandläggare i ett stort antal kommuner varav Stockholms stad var en av dem. Situationen varierade mellan verksamheterna och över tid men hade överlag varit bekymmersam, både i staden och nationellt. Utifrån att forskare, fackförbund, regeringen och SKR alla delade problembilden togs en handlingsplan fram inom staden med uppdraget *”ge goda förutsättningar att utöva sitt arbete i enlighet med professionellt kunnande, yrkesetik, och lagstiftningens intentioner. De anställdas förutsättningar att utföra sitt arbete är avgörande för kvaliteten på socialtjänsten”*.

Facklig referensgrupp

Som en del i arbetet har det funnits en facklig referensgrupp som Akademikerförbundet SSR ingått i, där vi fått ta del av åtgärder, aktiviteter och uppföljning. Samarbetet har varit varierande både i den centrala och de lokala referensgrupperna på förvaltningarna. Det har varit en utmaning att få till ett aktivt arbete med handlingsplanen. En anledning till detta anser Akademikerförbundet SSR är hur handlingsplanen har varit konstruerad med de punkter som ingår. Den har varit för omfattande och haft ett ineffektivt fokus samt att det var svårt att få till en ordentlig uppföljning då flera aktiviteter inte varit mätbara. I arbetet med att ta fram den nya handlingsplan som nu ska upp till Social- och Äldrenämnden för beslut anser Akademikerförbundet SSR att samarbetet har blivit bättre. Vi har haft en god dialog och arbetsgivaren har tagit del av våra synpunkter. Det har varit konstruktiva samtal som mynnat ut i en mer konkret och förhoppningsvis uppföljningsbar handlingsplan. Däremot finns det vissa delar som vi inte är överens om gentemot styrgruppen och staden som vi tar med i denna skrivelse.

Akademikerförbundet SSRs synpunkter

Akademikerförbundet SSR anser att det ska finnas en hög ambitionsnivå, att det viktigaste ledordet i handlingsplanen ska vara en rimlig arbetsbelastning och att det ska finnas utrymme att arbeta förebyggande. Vidare anser vi att hantverket som socialsekreterare och biståndshandläggare, vilka är samhällsviktiga yrken, ska värderas högre än idag.

Arbetsituationen för biståndshandläggare och socialsekreterare samt deras chefer är på många håll dålig och vi kan se bland våra medlemsgrupper att det fortsatt är en hög arbetsbelastning och höga

sjuktal. Enligt Arbetsmiljöverkets "Projektrapport: Socialsekreterares arbetsmiljö" från 2022, har ökade arbetskrav i kombination med en hög arbetsbelastning och otillräckliga resurser gjort det svårt att utföra arbetet på ett tillfredande sätt (2015/051465). Akademikerförbundet SSR anser att de generella effektiviseringarna är en del i detta, som år efter år har hyvlat bort stora delar av förutsättningarna för socialtjänsten att kunna arbeta förebyggande och ha en rimlig arbetsbelastning. Vidare handlar det om utsatta yrken inte minst efter de olika påverkanskampanjerna. Enligt Akademikerförbundet SSR undersökning har 1 av 4 blivit utsatta för otillåten påverkan och 4 av 10 har blivit utsatta för hot och våld de senaste två åren (Novus, Kartläggning socialsekreterare 2022). Vi ser positivt på att arbetsgivaren tar det på allvar och att man har lagt förslag att arbeta vidare med frågan inom ramen för handlingsplanen under 2024.

För att socialtjänsten ska kunna arbeta effektivt behövs det digitala verksamhetssystem som är smidiga, användbara och är anpassade efter behov och lagrum. Det vi ser idag är ineffektiva system som regelbundet är ur funktion vilket är ett arbetsmiljöproblem för våra medlemmar. Att arbetsgivaren vill fokusera på digitala arbetssätt och AI har vi inget emot i sak men vi anser att det är ett verktyg för att kunna uppfylla intentionen med handlingsplanen, och inte ett fokusområde för sig själv. Det är endast en del av det pussel som behöver läggas på plats för att skapa en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten, där flera andra pusselbitar är minst lika viktiga.

Akademikerförbundet SSR anser att en hållbar personalomsättning ligger på en nivå om 5-10 % beroende på verksamhet. Personalomsättningen i Stockholms stad ligger på 18,9 % (2021) för biståndshandläggare och på 23,4 % (2021) för socialsekreterare. Vi anser att siffrorna är förskönade eftersom den interna rörligheten inom förvaltningarna inte alls tas med i statistiken. Om staden inte kommer till rätta med den höga personalomsättningen riskerar det att spä på utmaningarna med kompetensförsörjningen och den kunskapsflykt från staden som pågår. Inte minst nu när en av de mer populära förmånerna, friskvårdstimmen, i praktiken tas bort i de flesta förvaltningar något som Akademikerförbundet SSR direkt motarbetar friskfaktorer och ett hållbart arbetsliv. Vi anser att det ska vara upp till den enskilde om den vill ha timme eller enbart peng och att det är fullt möjligt att samtliga ska kunna få ta del av förmånen. Akademikerförbundet SSR ser det som prioriterat och absolut nödvändigt att sätta upp tydliga mål för personalomsättningen. För att minska den höga arbetsbelastningen inom socialtjänsten anser vi att det är högst nödvändigt att arbeta aktivt för att få ned personalomsättningen och sjukfrånvaron.

Akademikerförbundet SSR anser att ett gediget arbete behöver ske för att handlingsplanens intentioner ska uppnås. Vi vill bidra till det fortsatta arbetet som behöver intensifieras. Rimlig arbetsbelastning är det högst prioriterade fokusområdet för oss och våra medlemmar.

Akademikerförbundet SSR Stockholms stad genom

Marcus Sjöberg
Ordförande

Daniel Knudsen
Kommunombud och representant i centrala
referensgruppen